

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE
Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu
Broj: 00-63-3/14-28/4
EPA: 506
Podgorica, 23. juna 2014. godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

Na osnovu čl. 75 i 77 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu, sa 50. sjednice, održane 25. aprila 2014. godine, podnosi

IZVJEŠTAJ SA KONTROLNOG SASLUŠANJA DIREKTORA I ČLANOVA SAVJETA AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE MEDIJE NA TEMU: „PROGRAMSKI STANDARDI U ELEKTRONSKIM MEDIJIMA – DOSLJEDNA PRIMJENA ZAKONA O ELEKTRONSKIM MEDIJIMA“ SA PREDLOGOM ZAKLJUČAKA

Na 50. sjednici Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, održanoj 25. aprila 2014. godine, realizovano je kontrolno saslušanje, u skladu sa članom 75 Poslovnika Skupštine Crne Gore. Sjednici su prisustvovali odgovorni predstavnici: Abaz Džafić, direktor Agencije za elektronske medije Crne Gore, Ranko Vujović, predsjednik Savjeta Agencije, Budimir Damjanović, dr Zdravko Uskoković i Zlatko Vujović, članovi Savjeta Agencije. Sjednici je, prisustvovao Goran Đurović, predstavnik NVO „Udruženje za afirmaciju zajednice“, koji je takođe i član savjeta RTV Crne Gore.

U uvodnoj riječi, poslanik Rifat Rastoder, predsjednik Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, podsjetio je da je Kolegijum predsjednika Skupštine Crne Gore, saglasno članu 26 stav 1 Poslovnika, na 67. sastanku, održanom 25. februara 2014. godine, donio Zaključak kojim se preporučuje Odboru za politički sistem, pravosuđe i upravu, da saglasno članu 75 stav 1 Poslovnika Skupštine Crne Gore, održi sjednicu na kojoj bi se obavilo kontrolno saslušanje direktora i članova Savjeta Agencije za elektronske medije, na temu: „Programski standardi u elektronskim medijima – dosljedna primjena Zakona o elektronskim medijima.“ Shodno tome, Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu je na 48. sjednici, održanoj 17. marta 2014. godine, nakon obrazloženja predstavnika Kolegijuma, jednoglasno donio Odluku o održavanju navedenog kontrolnog saslušanja. Predsjednik Odbora je takođe informisao, da su se predstavnici NVO sektora, MANS-a Dejan Milovac i Udruženja za afirmaciju zajednice - gđin Goran Đurović, obratili dopisima da uzmu učešće na sjednici Odbora. U odgovoru koji im je upućen navedeno je da predstavnici NVO-a mogu prisustvovati pomenutom saslušanju, a da će se pitanje njihovog eventualnog učešća u raspravi otvoriti na samoj

sjednici. Na sjednici su, jednoglasno, predstavnici NVO-a dobili podršku za učešće u raspravi.

Predstavnik „Udruženja za afirmaciju zajednica“, Goran Đurović uzeo je učešće u raspravi, dok se predstavnik NVO MANS -a nije pojavio.

Poslanik Mladen Bojanić, kao ovlašćeni predstavnik Kolegijuma i jedan od inicijatora saslušanja, u uvodnoj riječi naveo je da je razlog za podnošenje inicijative činjenica da su jedan broj poslanika, a samim tim i Skupština Crne Gore, već duže vrijeme izloženi neprimjerenim i uvredljivim sadržajima, koji se, između ostalog, distribuiraju posredstvom pojedinih elektronskih medija, a koji su u stvari saopštenja NVO Udruženja priređivača igara na sreću. Takođe, mišljenja je da je jedini razlog takvim napadima glasanje o određenim pitanjima, konkretno o izmjenama i primjeni Zakona o igrama na sreću. Poslanik Bojanić je od ovlašćenih predstavnika želio čuti da li je to u skladu sa svim standardima koji bi trebalo da štite dostojanstvo pojedinaca i institucija, da li postoji zakonska mogućnost za reagovanje i da li postoji volja da se to spriječi.

U uvodnoj riječi, Goran Đurović, predstavnik Udruženja za afirmaciju zajednice, istakao je činjenice koje ukazuju da Savjet, odnosno direktor Agencije, u kontinuitetu krši Zakon o elektronskim medijima, u više segmenata. Između ostalog, naglasio je Đurović, direktor toleriše dugovanje naknada koje su emiteri dužni da uplaćuju Agenciji. Time se diskriminišu emiteri koji uredno ispunjavaju svoje obaveze. S tim u vezi, postoji mogućnost nanošenja štete budžetu Crne Gore, iz razloga što postoji zakonska obaveza vraćanja viška sredstava u budžet, a nije poznato na osnovu kog pravnog akta je došlo do ovakve situacije i zašto odobrenje za rad određenim emiterima nije oduzeto.

Takođe, Đurović je mišljenja da Agencija nezakonito djeluje, na način što daje sponzorstva i plaća donacije, čime se trpi direktna šteta, jer nije jasno kakva je korist Agenciji od reklamiranja na određenim medijima.

Kada je riječ o programskom dijelu, naglasio je da je problematičan programski sadržaj određenih medija, koji su ujedno i značajni dužnici. Smatra, posebno, da je neriješena situacija i kada je u pitanju sopstvena produkcija, odnosno da određeni mediji, koji bi određeni dio programskog sadržaja trebali proizvoditi u Crnoj Gori, to ne čine. S tim u vezi, ne poštuje se ni podzakonskim aktima utvrđen limit od 10% minimuma sopstvene produkcije, niti je poznat odgovor emitera na dopis upućen od strane Agencije, kojim su tražili usaglašavanje poslovanja sa ovim aktom. Na kraju, naglasio je da se nameće obaveza Skupštini da kroz izmjene Zakona o elektronskim medijima precizira odgovornost direktora Agencije, kao i obavezne situacije kada se odobrenje za rad emiterima mora oduzeti.

Ranko Vujović, predsjednik Savjeta Agencije, naveo je da je postojala dilema da li da se odazovu pozivu na saslušanje, iz razloga što nijesu najbolje shvatili poziv. Takođe, je prigovorio što je agenda rada na sjednici dostavljena neposredno prije. Zamjera i što su u raspravu uključeni predstavnici NVO sektora, jer ako je već uključen

NVO sektor, mišljenja je da je u tom slučaju trebalo organizovati okrugli sto na naznačenu temu.

Vezano za temu saslušanja i nadležnosti Agencije, podsjetio je da postoji institut žalbe, a oni do sada nijesu dobili nijednu žalbu vezano za pomenute sadržaje. Takođe je, podsjetio da je sloboda izražavanja široko i kompleksno polje, te je neozbiljno govoriti o stvarima „rekla kazala“, a bilo ko da se osjetio povrijeđenim ili ugroženim, trebalo je prethodno da pošalje žalbu na određeni programski sadržaj, sa naznakom kada je emitovan, kako bi se konkretna stvar razmotrila. Na kraju, naglasio je da se Agencija bavi slobodom izražavanja i pozivajući se na jedan od zaključaka iz Izvještaja Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2013. godinu, ustvrdio „da Skupština nastavlja da podriva nezavisnost Agencije za elektronske medije“.

Predsjednik Odbora, Rifat Rastoder je upozorio Vujovića, kao i sve učesnike rasprave da se drže naznačene teme i da ne određuju poslanicima i Parlamentu na koji način će raditi.

Poslanik Mladen Bojanić je, u komentaru izlaganja Vujovića, naglasio, da se izvod iz pomenutog Izvještaja ne može shvatiti kao podrivanje nezavisnosti od strane Skupštine. Agencija ima obavezu da vrši nadzor nad primjenom Zakona, da prati programske sadržaje i reaguje ako uoči da nešto nije u skladu sa istim. Ako se u Zakonu navodi da je emiter dužan da poštuje privatnost i dostojanstvo građana, kao i da doprinosi poštovanju i promociji osnovnih ljudskih prava i sloboda, postavlja se pitanje kako u Agenciji nije prepoznato da se pomenutim sadržajem krši Zakon, već poslanika upućuju na institut žalbe, a unaprijed je poznat ishod te žalbe. S tim u vezi, naveo je da je su izneseni stavovi dovoljni da bi mogao da se odredi prema budućem usvajanju godišnjeg izvještaja o radu Agencije, kao i prilikom glasanja za izbor članova Savjeta. Takođe, istakao je, da nije jasno kako navedeni zaključak Evropske komisije o podrivanju nezavisnosti, ima veze sa saopštenjima UPIS-a i slikokazima.

Ranko Vujović je odgovorio da se sazivanjem kontrolnog saslušanja u stvari vrši pritisak na Agenciju da utiče na rad određenih medija, iz razloga što je poslanik Bojanić imao na raspolaganju nadležne institucije sistema, tj. pravo na žalbu, koju nije iskoristio. S tim u vezi, objasnio je da je stvar vrlo kompleksna, te da Evropski sud za ljudska prava kaže da je u određenim slučajevima dozvoljeno i „vrijeđati“ i da je to sloboda izražavanja, te je zato bitno da se povodom „pomenutog dešavanja“ obrati nadležnoj instituciji kako bi se razmotrila konkretna situacija.

Abaz Džafić, direktor Agencije za elektronske medije Crne Gore, vezano za kontrolno saslušanje, naveo je da u pozivu koji im je upućen nema pozivanja na Zakon, osim na Poslovnik Skupštine i odluku Kolegijuma, iz razloga što Zakon ne propisuje pravo na saslušavanje Savjeta nezavisnog regulatora. Oko podrivanja nezavisnosti, naveo je da to stoji u Izvještaju EK, upravo u onom segmentu o čemu je govorio poslanik Bojanić, a tiče se usvajanja izvještaja i izbora članova. Takođe, dodatno je odgovorio da je procedura za rješavanje navedene situacije, prema Zakonu o elektronskim medijima, potpuno drugačija, te da Agenciji niko ne daje za pravo da sudi bilo kom emiteru. Vezano

za izlaganje Gorana Đurovića, podsjetio je da su o tome ranije govorili i objasnio je da je Agencija imala određene postupke kojima su željeli da pomognu emiterima.

Predsjednik Odbora, Rifat Rastoder je u svojoj riječi, pozivajući se na odgovarajuće odredbe Ustava Crne Gore i Poslovnika Skupštine, ponovio da postoji ustavna i poslovnička mogućnost kontrole sprovođenja zakona od strane Skupštine kao najvišeg zakonodavnog doma, te je shodno tome i sazvano kontrolno saslušanje. Nakon toga je predložio da se otpočne sa konkretnim pitanjima i odgovorima na temu dnevnog reda.

Poslanik Genci Nimanbegu je postavio pitanje predsjedniku Savjeta da pojasni na koji način to Evropska komisija tumači da Skupština narušava nezavisnost Agencije. Drugo pitanje bilo je - kako Agencija provjerava sadržaje i rad medija na albanskom jeziku.

Zlatko Vujović, član Savjeta Agencije, naveo je da razumije zabrinutost poslanika kada se govori o kršenju programskih standarda. Međutim, različito je kada se od Agencije traži da spriječi objavljivanje saopštenja određene NVO, jer je to uređivačka politika. Kada je riječ o Pravilniku o programskim standardima u Agenciji, činjenica je da je on lično tražio restriktivniju primjenu, kao i veći angažman sektora za monitoring. Međutim, činjenica je da u Agenciji imaju prilično ograničene resurse i tek u posljednje vrijeme uspjeli su da uvedu malo kvalitetniji monitoring, ali neophodna je i inicijativa kojom se traži reakcija i djelovanje Agencije. Znači, postoje problemi oko primjene ovog Pravilnika, ali mora se naći balans kako se ne bi ograničila sloboda izražavanja. Na kraju, istakao je da je specifičnost djelovanja Agencije određena njihovom nezavisnošću, a sam Zakon sadrži niz elemenata kako bi se spriječio politički uticaj.

Poslanik Veljko Zarubica je istakao da su poslanici javne ličnosti i da njihov prag tolerancije mora biti nešto veći i postavio je pitanje predsjedniku Agencije da li postoji granica dokle može ići sloboda izražavanja, kako ne bi prešla u uvredljive tonove i da li se tu može naći mjera. Takođe, dilema je i da li se bilo koje lice može obratiti Agenciji u pisanoj formi i kako bi Agencija mogla reagovati. Drugo pitanje odnosilo se na podatke o žalbama na rad emitera, i da li imaju podatke o postupanju po žalbama, a takođe da li je neki emiter sankcionisan i na koji način.

Poslanik Vladislav Bojović postavio je pitanje zašto je izostala reakcija Agencije, kada je, od strane tadašnjeg gradonačelnika Podgorice, najavljeno otvaranje gradske televizije po principu privatno-javnog partnerstva, kao i prilikom zloupotrebe budžetskih sredstava u istu svrhu. Dakle, pitanje je zašto se u dužem periodu Agencija nije oglašavala, čime su, po njegovom mišljenju, odgovorni za zloupotrebu budžetskog novca u propagandne političke svrhe, a zna se i da bi odobravanjem tog projekta bio narušen duh javnog servisa. Takođe, upitao je da li je Agencija analizirala program, kao i poštovanje zakona i programskih standarda televizije Panorama iz Pljevalja, s obzirom na to da ista emituje program samo u toku trajanja izbora, sa lokacije za koju ne posjeduje dozvolu, znači, potpuno nezakonito.

Poslanica Azra Jasavić je navela da je očekivala da članovi Savjeta poštuju instituciju u koju su došli, kao i poslanike i njihov legitimitet, tako da je mišljenja da je ocjena da je trebalo organizovati okrugli sto, bila neprimjerena. Poslanica Jasavić je postavila pitanje koliko je pravnih i fizičkih lica dostavilo žalbu na rad emitera, koliko je bilo odgovora na iste, te koliko je postupaka po žalbi pokrenuto i koliko je upravnih sporova završeno po tom osnovu. Dalje, zatražila je pojašnjenje da li se pitanje reklamiranja odnosilo na promociju prava obraćanja Agenciji ili je riječ o drugom vidu reklame. Takođe, poslanica Jasavić je postavila pitanje koliko je bilo samoinicijativnih aktivnosti Agencije u pravcu kažnjavanja emitera koji ne postupaju po zakonu. Naime, novinar je dužan da se drži Etičkog kodeksa i načela, kao i neprikosnovenih činjenica, uz obavezu da iste objavljuje u pravilnom kontekstu i onemogućujući njihovu zloupotrebu, kao i širenje mržnje prema osobama, u ovom slučaju političke pripadnosti. Imajući u vidu navedeno, poslanik Bojanić je pokrenuo ovo pitanje, iz razloga što je prepoznat govor mržnje preko određenih emitera, prema izvjesnim poslanicima. Drugo pitanje bilo je vezano za primjenu Pravilnika o programskim standardima, sa stanovišta zabrane širenja uvredljivih sadržaja i govora mržnje. S tim u vezi, poznati su standardi Evropskog suda za ljudska prava i dovođenja u situaciju javnih funkcionera da trpe javne kritike, ali ipak mora postojati balans između čl. 10 i 8 Evropske konvencije, koji govore o slobodi izražavanja i zaštiti privatnosti.

Predsjednik Odbora Rifat Rastoder, pozivajući se na čl. 7 i 10 Ustava Crne Gore, postavio je pitanje da li je Agencija, shodno ovlašćenjima, vršila analize objavljivanja poruka mržnje, te da li su, s tim u vezi, preduzimali sankcije protiv nekog emitera u periodu od donošenja Pravilnika o programskim standardima do danas.

Direktor Agencije za elektronske medije, Abaz Džafić, odgovorio je da sve odluke direktora, idu na provjeru i svi imaju pravo na žalbu, a takođe postoji kontrola i od strane suda. Na sajtu Agencije je istaknuto koliko je postupaka pred pravosudnim organima vođeno protiv Agencije, a u posljednjih 10 godina nijesu izgubili nijedan sudski spor. Što se tiče nepostupanja Agencije po pitanju privatno-javnog partnerstva u opštini Podgorica, odgovorio je, da upravo Agencija, kao nadležna, nije dozvolila takav oblik partnerstva. Međutim, u njihovoj nadležnosti nije bilo da cijene racionalnost odluka Skupštine Glavnog grada, vezano za trošenje novca na tom projektu. Direktor Agencije je na pitanje oko TV Panorama iz Pljevalja, istakao da je Ministarstvo rada i socijalnog staranja donosilo odluke po pitanju iste. Takođe, podsjetio je da je Agencija pokušavala da riješi problem TV Panorama, iako imaju dozvolu da emituju program, Agencija je bila protiv, ali nije bilo u njihovoj nadležnosti da se miješaju.

Na pitanje poslanika Zarubice, odgovorio je da su različite granice, jer prema Evropskim standardima, oni koji su javne ličnosti moraju više da trpe. Direktor Agencije je istakao da su na sajtu Agencije i godišnjem izvještaju o radu, sadržani podaci o radu, broju žalbi i pokrenutih postupaka. Vezano za samoinicijativnost pokretanja postupaka, odgovorio je da je bilo pokretanja određenih pitanja, međutim, u Agenciji nemaju mogućnosti da zaposle dovoljan broj ljudi, pa su razvijali tehnološki segment praćenja

rada. U vezi konstatacije koja se odnosila na podrivanje nezavisnosti od strane Skupštine, naglasio je da Skupština, shodno evropskim standardima, nema pravo da usvaja finansijske izvještaje i izvještaje o radu Agencije, niti Agencija treba da vraća novac u budžet. Što se tiče reklamiranja, odgovorio je da se oni ne reklamiraju, već su od četiri portala zatražili da dostave ponudu, kako bi se sajt Agencije učinio više dostupnim građanima, iz razloga što su nezadovoljni brojem prigovora koje građani podnose. Kada je riječ o negodovanju poslanika Bojanića, naglasio je da se radi o jednoj NVO, koja je svim emiterima nudila saopštenja, a TV 777 je objavljivala takve sadržaje. Takođe, TV 777 je bila pod kontinuiranim monitoringom Agencije, upravo i zbog ranijih traženja MANS-a oko dokumentacije, a pravosudni organi tek treba da donesu odluku da li je bilo kršenja zakona u tom dijelu. Reagujući na konstatacije gđina Đurovića, Džafić je istakao, da je u protekloj godini naplata od emitera bila preko 100%, a da je ukupni dug dostigao 40% naplate. Kada je riječ o pomoći emiterima, mišljenja je da je to bilo nužno, jer bi u suprotnom u Crnoj Gori postojale samo tri televizije, te su sve njihove odluke, u tom dijelu, u skladu sa zakonom.

Vezano za pitanje poslanika Rastodera o porukama mržnje, rekao je da o tome nije rađena posebna analiza, ali je ustvrdio da o tome stalno vode računa. Takođe je naveo, da odaje priznanje elektronskim medijima što se nijesu spustili na nivo nečega što je bio rad štampanih medija u određenom periodu, jer bi u suprotnom to bilo teško zaustaviti. Postojala je granica, a to je bila Agencija za elektronske medije. Na kraju, zaključio je da se nekad u radu pogriješi, iz razloga što je veliki broj programa koje prate, a imaju mali broj izvršilaca, ali nikada nijesu radili prema „dvostrukim aršinima“, niti su donosili politički motivisane odluke, a uvijek je postojao sud da odluči da li su se držali zakona.

Predsjednik Savjeta, Ranko Vujović je, vezano za slobodu izražavanja, odgovorio da se u članu 10 Evropske konvencije navode ograničenja, ukazujući da stavove po ovom osnovu određuju presude Evropskog suda za ljudska prava u konkretnim slučajevima. Posljednjih par godina u Crnoj Gori postoji zloupotreba javne riječi, posebno u štampanim medijima, što nema veze sa slobodom izražavanja. Takođe, objasnio je da postoji razlika između „govora mržnje“ i „uvredljivog govora“ i u ovom slučaju se više radi o „uvredljivom govoru“, koji se uglavnom rješava na sudu. Što se tiče pitanja ugrožavanja nezavisnosti, odgovorio je da postoje evropski dokumenti koji preporučuju da regulatorna tijela u oblasti elektronskih medija treba da budu politički i finansijski nezavisna, što se ovdje ugrožava nametanjem obaveze uplaćivanja razlike prihoda i rashoda u Budžet, kao i obaveze dostavljanja finansijskih planova i godišnjih izvještaja o radu, Parlamentu na usvajanje.

Zlatko Vujović, član Savjeta, na pitanje vezano za naplatu naknada od strane emitera Agenciji, odgovorio je da bi 60 do 70% medija u Crnoj Gori prestalo da emituje programe, u slučaju da je zakonska norma bila striktno primijenjena. S tim u vezi, predložen je set mjera koje su, s jedne strane, bile praćene striktnijom primjenom navedene zakonske odredbe, a sa druge strane pomogle medijima kroz smanjenje

nadoknada. Pored toga, saopštio je da je prije godinu dana pokrenut reprogram koji je, prema nedavno usvojenom izvještaju Agencije, dao veliki rezultat. Međutim, sad dolazi do situacije da postoji nekoliko njih koji godinama unazad ne plaćaju naknade. U posljednje vrijeme su se greške ispravljale, ali ipak nijesu mogli gasiti emitere koji za posljednja dva mjeseca nijesu izmirili svoje obaveze, jer bi efekat takve primjene bio mnogo štetniji. Na kraju, zaključio je da je saglasan u dijelu da se navedena norma mora striktnije sprovoditi i ujednačeno primjenjivati na sve medije.

Zdravko Uskoković, član Savjeta, u svom obraćanju izrazio je nezadovoljstvo zbog neblagovremenog dostavljanja agende o toku rasprave. Istakao je da, kao nezavisni regulatori, poštuju Skupštinu posebno zbog njene zakonodavne uloge i da Skupština, koja je donijela Zakon o nezavisnom regulatoru, isti treba da preispita. S obzirom da su oni nezavisni regulator koji radi po savjesti, saopštio je da organizovanu raspravu doživljavaju kao ugrožavanje nezavisnosti, a on lično kao pritisak, iz razloga što su tokom rasprave suočeni sa optužbama za krivičnu odgovornost. Tim povodom, naglasio je da Parlament ne može raspravljati u tom dijelu, dodajući da bi rasprava trebalo da posluži kao razmjena mišljenja, šta bi se trebalo popraviti. Takođe, saopštio je da je lično bio predmet sličnih napada i da nije iskoristio svoje članstvo u Savjetu, smatrajući da javne ličnosti treba da imaju veći prag tolerancije.

Predsjednik Odbora, Rifat Rastoder, pojasnio je da se saslušanje sprovodi na osnovu Poslovnika, koji je javni dokument, a da je agenda sačinjena samo zbog racionalizacije vremena, da bi se znalo kada ko govori, tako da su na početku mogli uložiti prigovore. Pored toga, podsjetio je da su na vrijeme dobili poziv i obrazloženu Odluku.

Poslanik Mladen Bojanić je dodatno pojasnio da ovom inicijativom nije traženo ukidanje bilo koje televizije, već da je bio evidentan uvredljiv govor, koji nije prepoznat od strane Savjeta Agencije, što nadalje ne korespondira sa savjetima da je trebalo da se žali. Imajući u vidu dosadašnji rad Agencije, ukazao je da zna kakav će stav zauzeti kada se bude razmatrao godišnji izvještaj o radu ili pitanje reizbora članova Savjeta, što je njegovo pravo.

Poslanik Veljko Zarubica, kada se govori o slobodi izražavanja, mišljenja je da prag tolerancije poslanika mora biti veći nego kod drugih građana. Takođe, saglasio se da je u pitanju veliki problem, a Agencija treba da reaguje kada prepozna da se radi o govoru mržnje.

Poslanica Draginja Vuksanović je u svojoj riječi prokomentarisala, da sudske presude kod nas ne mogu biti primarni izvor prava, a u izlaganjima je bilo pozivanja na činjenicu da Evropski sud dozvoljava vrijeđanje, ali isti ipak neće izaći iz okvira članova 8 i 10 Evropske konvencije o ljudskim pravima, o kojima je bilo riječi. Dalje je navela da Ustav proklamuje slobodu izražavanja, koja se može ograničiti samo pravom drugog na dostojanstvo, ugled i čast. S tim u vezi, saglasana je da su poslanici dužni da trpe, ali isključivo istinu, i ono što se zahtijeva jeste, da je svaki emiter u elektronskim, a svaki novinar u pisanim medijima, dužan da, kada primi informaciju, istu provjeri, a onda tek da

izvijesti, ali objektivno, nakon što čuje i drugu stranu. Tada ne bi dolazili u ovakve situacije i ne bi se ovako sastajali.

Poslanik Vladislav Bojović, u svom komentaru naveo je da TV Panorama i sada emituje program, ali na divlje, te je jasno da je u tom dijelu izostala reakcija Agencije, u skladu sa zakonom. Kada je u pitanju osnivanje gradske televizije, poslanik Bojović je naveo da je Agencija reagovala, ali tek kada je nanešena šteta budžetu Glavnog grada. Takođe, Zakonom o elektronskim medijima zabranjeno je emitovanje programa koji ne poštuju dostojanstvo građana i ujedno zloupotrebljavaju lakovjernost gledalaca i slušalaca, tako da nijesu jasni navodi Agencije, da ne može da reaguje na emitovanje vijesti „Minut-dva“ na televiziji Pink, s obzirom da je na istom programu ova vrsta zabranjenog sadržaja dominantna. Imajući u vidu postojanje brojnih propusta Agencije za elektronske medije, poslanik Bojović je zaključio da bi direktor ili predsjednik Savjeta Agencije trebalo da podnesu ostavku.

Goran Đurović je saglasan sa mišljenjem da Skupština treba da dozvoli nezavisniji rad regulatora, što znači da ne bi trebalo da usvaja finansijske izještaje Agencije za elektronske medije. S druge strane, Savjet i direktor Agencije moraju poštovati zakon, što ipak ne čine, posebno u dijelu koji se odnosi na obavezu plaćanja naknada emitera. Takođe se osvrnuo na reklame na portalu Analitika, smatrajući da je u pitanju sponzorstvo navedenog portala od strane Agencije, što je sadržano i u ugovoru, na način što je na navedenom portalu dozvoljena mogućnost postavljanja markice Agencije. Vezano za samoinicijativnost Agencije, Goran Đurović je naglasio da nije urađeno mnogo. Kada je riječ o Pravilniku o programskim standardima u elektronskim medijima, posebno članovima 4 i 46, istakao je da Agencija nije samoinicijativno raspravljala o govoru mržnje koji se kod nekih emitera u kontinuitetu sprovodi prema određenim političkim grupacijama, što je i predmet saslušanja.

Poslanica Azra Jasavić, u završnom komentaru, citirala je član 75 Poslovnika Skupštine i, s tim u vezi, istakla da su direktor i članovi Savjeta Agencije pozvani od strane zakonodavnog doma na razgovor o primjeni Zakona o elektronskim medijima i Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima, a ne zbog kažnjavanja bilo kog emitera. Kada su u pitanju potencijalni zaključci na osnovu obavljenog razgovora, poslanica Jasavić je iznijela određene preporuke. Kao prvo, istakla je da je potreban mnogo veći stepen samoinicijativnosti u Agenciji, vezano za primjenu Zakona o elektronskim medijima, posebno člana 55, kojim se emiter obavezuje da poštuje privatnost i dostojanstvo građana, i da poštuje i promoviše osnovna ljudska prava i slobode, demokratske vrijednosti institucija i pluralizam ideja. S tim u vezi, preporučila je predstavnicima Agencije da u mnogo većoj mjeri promovišu pravo na prigovor, žalbu i upravni spor, te da bi bilo dobro uspostaviti saradnju sa nevladinim organizacijama, koje bi mogle pomoći na promovisanju pomenutih odredbi Zakona. Poslanica Jasavić je dodala da bi trebalo pojačati kapacite Agencije, u odnosu na ovlašćene službenike koji postupaju po prigovorima. Vezano za nezavisnost Agencije, mišljenja je da Skupština ne bi trebalo da usvaja finansijske izvještaje i da bi trebalo razgovarati o razlici između

prihoda nad rashodima koji se uplaćuju u budžet. Na kraju, zaključila je da bi Agencija trebalo da bude principijelna u primjeni Zakona, nepristrasna i politički nezavisna.

Poslanik Genci Nimanbegu, mišljenja je da nezavisnost Agencije za elektronske medije treba da se odnosi na nezavisnost od elektronskih medija nad kojima vrši nadzor. Što se tiče uticaja Skupštine, ukazao je da organizovano saslušanje ni u kom slučaju ne predstavlja politički pritisak na Agenciju. Takođe, dodao je da Agencija treba da poštuje zakon i da ne bi trebalo da bude nezavisno tijelo za žalbe na elektronske medije.

Direktor Agencije, Abaz Džafić, u završnom komentaru, pojasnio je da je Ministarstvo rada i socijalnog staranja, odnosno njegova inspekcija, po pritužbi zaposlenih, prekinula rad Televiziji „Panorama“, te da nijesu radili dok je trajao spor između zaposlenih i osnivača, ali da ista ima dozvolu za rad. Kada je u pitanju osnivanje gradskog javnog servisa, direktor Agencije je istakao da zakon ne zabranjuje tu mogućnost, dodajući da su jasno propisane procedure u tom pravcu. U daljem izlaganju, istakao je da je urađena analiza zakona i da se Agenciji mora vratiti u nadležnost inspekcijski nadzor, s obzirom na činjenicu da nijedan državni organ ne vrši inspekcijski nadzor u ovoj oblasti. Pored toga, ukazao je da je novčana kazna, kao najefikasnije sredstvo koje su primjenjivali prema elektronskim medijima, takođe ukinuta.

Predsjednik Odbora Rifat Rastoder, primjećujući da Agencija nije radila posebnu analizu poštovanja Zakona o elektronskim medijima, kao ni Pravilnika o programskim sadržajima, povodom prigovora o narušavanju finansijske nezavisnosti Agencije, podsjetio je da je navedene finansijske mjere svojevremeno predložila Vlada Crne Gore, u cilju sanacije državnog budžeta, što su poslanici podržali kao vid solidarnosti privremenog karaktera.

Prigovore oko političkih pritisaka, predsjednik Odbora je odbacio kao neosnovane i ponovio da je saslušanje organizovano u okviru jedne od ustavnih funkcija Skupštine, a to je kontrolna funkcija.

Zaključujući raspravu Predsjednik Odbora, Rifat Rastoder, je naglasio da će Odbor na nekoj od narednih sjednica utvrditi predlog zaključaka, koji će potom biti upućeni Skupštini na izašnjavanje.

Nakon sprovedenog kontrolnog saslušanja direktora i članova Savjeta Agencije za elektronske medije na temu: „Programski standardi u elektronskim medijima – dosljedna primjena Zakona o elektronskim medijima“, Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu, sa 50. sjednice, predlaže Skupštini na usvajanje sljedeće:

ZAKLJUČKE

1. Neophodno je obezbijediti veći stepen samoinicijativnosti u Agenciji, u cilju ostvarivanja programskih standarda, koji podrazumijevaju i punu slobodu izražavanja, i puno poštovanje privatnosti i dostojanstva građana.

2. Neophodno je izvršiti analizu usklađenosti programskih sadržaja elektronskih medija sa Pravilnikom o programskim standardima sa akcentom na, eventualne, poruke mržnje.
3. Preporučuje se Agenciji da, u saradnji sa nevladinim organizacijama koje se bave medijima, dodatno poradi na afirmaciji prava na prigovor i prava na žalbu, kao posebnih kontrolnih mehanizama rada elektronskih medija.
4. U cilju uspješnijeg vršenja zakonske kontrole rada medija, Skupština cijeni neophodnim i jačanje administrativnih kapaciteta Agencije.
5. Skupština, cijeneći da je jedan od ključnih problema u oblasti elektronskih medija normativno uređenje pitanja naknada i potraživanje istih, poziva Vladu da u tom smislu razmotri i, eventualno, predloži odgovarajuće izmjene i dopune Zakona o elektronskim medijima, takođe, poziva Agenciju da obezbijedi dosljednu primjenu istog.

PREDSJEDNIK ODBORA

Rifat Rastoder